

Datum 2023-02-10

Informationsklass Öppen

Diariernr (åberopas) A656.853/2022

Saknr 003

Polismyndigheten
Rättsavdelningen

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Er referens I2022/01967

Avseende remissen Transportstyrelsens promemoria Uppdrag att utreda regler för A-traktorer

Sammanfattning

Polismyndigheten tillstyrker att förslagen genomförs. Polismyndigheten lämnar dock vissa synpunkter på förslagen. Synpunkterna gäller främst förslag på tillägg för en ökad trafiksäkerhet. Polismyndigheten anser även att det bör ses över om den faktiska användningen av A-traktorer innebär att fordonen inte längre överensstämmer med definitionen av jordbruks- och skogsbrukstraktorer i det s.k. körkortsdirektivet.¹

Polismyndighetens synpunkter

Angående Transportstyrelsens förslag

Polismyndigheten tillstyrker att Transportstyrelsens förslag genomförs. Polismyndigheten bedömer att samtliga förslag bidrar till ett ökat skydd för unga och andra som färdas i A-traktorer och för omgivningen. Följande förslag på tillägg till Transportstyrelsens förslag lämnas i syfte att ytterligare öka trafiksäkerheten.

Kontrollbesiktningen bör utökas

Transportstyrelsen föreslår att det föreskrivs om tekniska krav på hastighetsbegränsande åtgärder för A-traktorer. Syftet är att förhindra manipulering av elektronisk hastighetsbegränsning eller åtminstone försvåra att en sådan manipulering kan ske utan synligt ingrepp.

Polismyndigheten instämmer i behovet av åtgärden och bedömer att förslaget medför förbättrade kontrollmöjligheter. För att förslaget ska få ett ännu större

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort (körkortsdirektivet).

genomslag anser Polismyndigheten att det bör kombineras med ett förslag om utökad kontrollbesiktning.

Polismyndigheten vidhåller den synpunkt som framfördes i samband med implementeringen av det s.k. besiktningsspaketet.² I Polismyndighetens remissvar anges att enligt myndighetens erfarenhet har A-traktorer som kontrollerats på väg eller vid annan teknisk undersökning påfallande ofta visat sig vara i dåligt skick. Det är också vanligt förekommande att fordonets hastighetsspärrar har satts ur funktion i syfte att göra det möjligt att framföra det fortare än 30 km/h, vilket fordonet i övrigt inte är anpassat för. Från den utgångspunkten och med hänsyn till att ett kortare besiktningintervall troligen skulle verka avhållande på ägarens vilja att trimma sitt fordon anser Polismyndigheten att A-traktorer bör kontrollbesiktigas varje år.

Avseende fordonets totalvikt

Polismyndigheten anser att det bör övervägas ur trafiksäkerhetssynpunkt om personer under 18 år ska få framföra en till A-traktor ombyggd bil om totalvikten överstiger 3 500 kg. Några specifika statistikuppgifter avseende olyckor med A-traktorer som överstiger 3 500 kg finns inte i underlaget, men med anledning av de risker som uppstår både för föraren och omgivningen, t.ex. för andra personbilar eller för oskyddade gång- och cykeltrafikanter finns det goda skäl att överväga en begränsning avseende tunga fordon.

Behov av en översyn

Av underlaget framgår att antalet olyckor med A-traktorer har ökat kraftigt fram till 2021 och att olycksrisken sannolikt har ökat mellan 2020 och 2021. Av statistikuppgifterna framgår även att personskador vid olyckor där A-traktorer var inblandade har ökat med över 50 procent mellan 2020 och 2021. Under 2021 skadades 547 personer i olyckor med A-traktorer inblandade.

Det har under 2022 inträffat ett flertal olyckor med A-traktorer, däribland dödsolyckor.³

I körkortsdirektivet finns en definition av vad som utgör en jordbruks- och skogsbrukstraktor. I definitionen anges bl.a. att jordbruks- och skogsbrukstransporter används i samband med jordbruk och skogsbruk, och endast sekundärt utnyttjas för person- eller godstransport på väg.

² Polismyndighetens remissvar avseende remissen Transportstyrelsens utredningsuppdrag Införlivande av besiktningsspaket den 25 januari 2016.

³ Ett av Sveriges största försäkringsbolag informerade nyligen Polismyndigheten om att i de 152 olyckor med A-traktorer som rapporterats in till bolaget var A-traktorena i 90 procent av fallen vållande till olyckan och i över 50 procent av fallen hade fordonen manipulerats för att kunna framföras i en högre hastighet än tillåtet.

Att en A-traktors egenskaper och användning överensstämmer med definitionen är en förutsättning för att undantaget från körkortsförordningens krav på förarbehörighet ska vara tillämplig. I Transportstyrelsens promemoria anges att A-traktorer primärt används för persontransporter på väg. Användning i jord- och skogsbruk är mindre vanligt förekommande, enligt underlaget. Till skillnad från tidigare finns därmed information om hur den faktiska användningen för jordbrukssysslor i förhållande till personbefordran är fördelad.

Utöver de förslag som Transportstyrelsen har lämnat framstår det därmed som angeläget att det i ett annat sammanhang ses över om en A-traktor fortfarande kan definieras som en jordbruks- och skogsbrukstraktor. Frågan är av vikt inte minst med anledning av olycksrisken och att majoriteten av de som framför A-traktorer är barn eller unga vuxna, samt att de inte sällan färdas i fordon som är i dåligt skick eller har manipulerats.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Polismyndigheten ser positiva konsekvenser av förslagen. Förslagen bidrar till att öka trafiksäkerheten. Möjligheten för Polismyndigheten att genomföra kontroller av fordonstypen och därmed hindra fordon som inte är säkra förbättras.

Detta yttrande har beslutats av chefen för rättsavdelningen Gunilla Hedwall. Vid den slutliga handläggningen har deltagit poliskommissarien Erling Andersson och juristen Ylva Marsh, föredragande. Rikspolischefen Anders Thornberg har informerats om remissen.

POLISMYNDIGHETEN

Gunilla Hedwall

Ylva Marsh

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli